

Lillestrøm kommune

[postmottak@lillestrom.kommune.no](mailto:postmottak@lillestrom.kommune.no)

Saks.nr.: 20/61591

Oslo, 19. september 2022

Dette brevet sendes på vegne av Birdlife Oslo og Akershus, DNT Oslo og omegn, Naturvernforbundet Oslo og Akershus og Norges Jeger- og Fiskerforening Akershus.

## Uttalelse til

# Kommuneplanens arealdel, Lillestrøm kommune

## Sammendrag

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Akershus er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Akershus og har som hovedformål å ivareta naturmangfoldet og friluftslivet i området. FNF Akershus synes kommuneplanens arealdel inneholder veldig mye bra, bl.a. arealnøytralitet og arealregnskap. Vi har allikevel forslag til endringer og tillegg som vil styrke natur- og friluftslivsverdiene ytterligere. Vi ber kommunen vurdere et temakart for grønnstruktur som tas med som kunnskapsgrunnlag i utarbeidelsen av arealdelen. FNF Akershus støtter administrasjonens forslag til områder som skal tas ut og omgjøres til LNF eller grønnstruktur. Vi er veldig fornøyde med nye og reviderte bestemmelser som styrker ivaretagelsen av naturverdier og friluftslivsinteresser, men kommer også med forslag til bestemmelser for nærhet til turvei, ivaretagelse av store trær og krav om kartlegging av biologisk mangfold. Vi vil trekke fram at alle reguleringsplaner må, ikke bør, være i samsvar med arealbruken fastsatt i kommuneplanens arealdel. Videre kommenterer vi arealinnspill som er relevante for naturverdier og friluftslivsinteresser, og til slutt ber vi kommunen sørge for at arealbruken blir avklart gjennom planprosesser, og at dispensasjonspraksis ikke forringer dette.

**To store kriser preger verden i dag – klimakrisen og naturkrisen.** Den største trusselen er arealendringer. Inngrepene gjøres stykkevis og delt, og medfører at både naturmangfoldet og friluftslivet forringes. For å stanse tapet av naturmangfold, samt bremse den globale oppvarmingen, må arealforbruket stoppes. Ivaretagelse av naturen er grunnlaget for et bærekraftig samfunn.

Tilsluttede organisasjoner i FNF Akershus er alle sterkt opptatt av å ta vare på naturgrunnlaget i Lillestrøm kommune, samt fremme et allment tilgjengelig friluftsliv.

## Planbeskrivelse

FNF Akershus synes det er veldig bra at arealregnskap skal ligge til grunn for kommuneplanarbeidet og at kommunestyret har vedtatt å styre mot arealnøytralitet. Det er bra at kommunen ønsker mer overordnet planlegging og kontrollert vekst med kontroll på arealene.



## Arealformål

### Skoler og barnehager

En viktig oppgave for kommunen blir å sikre nok grønne arealer og tilgjengelig uteareal, som skogholt, bekkedrag o.l., i umiddelbar **nærhet til barnehager og grunnskoler**. Deler av skolehverdagen kan flyttes ut, barna blir mer fysisk aktive, de har større naturkontakt og får en større forståelse av samspillet mellom natur og menneske.

### Næring

Vi ønsker at kommunen lager en plan for **massehåndtering som dekker hele kommunen** der status, utfordringer og behov, og ikke minst mulig samarbeid med andre kommuner skal utredes.

Grønnstruktur

### Landbruk, natur og friluftsliv

Vi ber kommunen inkludere og vise til arbeidet med **revidert forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket** i Oslo og Viken<sup>1</sup>, som nettopp har vært på høring. Miljøkravene har blitt strengere, og Lillestrøm kommune bør belyse hvordan dette skal inkluderes i arealplanleggingen.

Vi ber Lillestrøm kommune har en arealbruk som ivaretar naturområder og naturmangfoldet, både for bruk og vern av naturen. For å nå dette målet anbefaler vi kommunen å kartlegge **naturmangfoldet**. Da får kommunen kartlagt status og utfordringer i områder som i dag mangler kartlegging. Lillestrøm kommune er plassert som nr. 11 på landsbasis i verktøyet Naturkampen<sup>2</sup> (en rangering av landets kommuner ved vurderingen av ti kriterier knyttet til naturmangfold), men det er fortsatt et forbedringspotensial. Naturkampen viser også på hvilke områder kommunen kan forbedre seg.

FNF Akershus synes det er veldig bra at kommunens administrasjon har foreslått ti områder som skal tilbakeføres til LNF-formål.

## Virkningen av kommuneplanens arealdel

### Bærekraft i planforslaget

Vi er veldig fornøyd med følgende setning: *«I denne kommuneplanen er det lagt opp til en arealforvaltning som bidrar til effektiv arealbruk og mindre klimagassutslipp. Det er også tatt hensyn til arealenes evne til å binde karbon».* Videre er det bra at kommuneadministrasjonen legger vekt på å sikre blågrønne kvaliteter i vekstområdene.

Vi ber kommunen inkludere **at reguleringsplaner skal være i samsvar med arealbruken fastsatt i kommuneplanens arealdel**.

## Utredningene

### Masseforvaltning

Vi ønsker at kommunen lager en plan for **massehåndtering** der status, utfordringer og behov, og ikke minst **mulig samarbeid med andre kommuner skal utredes** i forbindelse med utarbeidelse av kommuneplanens arealdel. Dette bør inngå som et kartgrunnlag i utformingen av plankartet for kommuneplanens arealdel.

---

<sup>1</sup> [Revidert forskrift om regionale miljøkrav i Oslo og Viken](#), Statsforvalteren i Oslo og Viken

<sup>2</sup> [Naturkampen 2022 – Lillestrøm kommune](#)

## Naturmangfold og landskap

FNF Akershus synes det er bra at kommunens administrasjon skriver «*Der kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt stilles det krav om nye kartlegginger av naturmangfoldet*» og «*Det bør prioriteres å fremskaffe tilstrekkelig kunnskap om områdene som er under størst arealpress. Det vil si områdene som er innenfor de prioriterte vekstområdene*». Vi ber kommunen ta med at tiltak i LNF-områder alltid må ha reguleringsplan, og det skal alltid gjennomføres kartlegginger av biologisk mangfold og viktige naturtyper. Vi minner kommunen på det bør gjennomføres full kartlegging av ulike artsgrupper, dvs. fugl, pattedyr, amfibier, insekter, karplanter, sopp, lav og moser. Det er viktig at slik kartlegging gjøres av kompetente fagpersoner på våren/forsommeren, da muligheten for å oppdage arter er størst.

## Plankartet

FNF Akershus synes det er bra med gjennomgang og utvidelser av grønnstruktur og hensynssoner (spesielt for bevaring av naturmiljø og for friluftsliv). Vi anbefaler allikevel kommunen **å utvikle et temakart med grønnstruktur/grønne traseer** som tas med som kunnskapsgrunnlag i utarbeidelsen av arealdelen. Se for eksempel temakart for grønnstruktur fra Lørenskog kommune<sup>3</sup>. På denne måten kan kommunen sikre sammenhengende blågrønne strukturer, grønne korridorer, smug og smett og turveier gjennom byggesonen i all planlegging.

**Støtter kommuneadministrasjonens forslag til områder som skal tas ut.** FNF Akershus støtter kommunens forslag om å endre arealformålene til LNF-formål og til grønnstruktur på følgende områder:

- Melvoldjordet ved Frogner
- Boliger ved Sletta/Guttarsrud i nordre del av tidligere Fet kommune
- Hellerud/Skjønnhaug -sør for Løkenåsen
- Spredt boligbebyggelse ved Enebakkneset

## Bestemmelser

FNF Akershus er opptatt av at kommuneplanene i Akershus inneholder **bestemmelser som styrker ivaretagelsen av natur- og friluftslivsinteressene**, som byggegrense mot bekker og raviner, massehåndtering, miljøprogram og miljøoppfølgingsplan, nye hensynssoner for bevaring kulturmiljøer og vurdering av bevaring av viktige trær- og vegetasjonsområder i reguleringsplaner, fremmede arter, avstand til turområder og kartlegging av naturmangfold ved nyetableringer og utbygginger.

Vi synes derfor det er veldig bra kommunen har bestemmelser rundt de fleste av de ovennevnte temaene som § 1-6.3 Byggegrense mot raviner, vassdrag, grønnstruktur og dyrket mark, § 1-8.2.1 Landskap, grønnstruktur og omgivelser om landskapsanalyse, § 1-9.1 Generelt om grønnstruktur, § 1-9.2 Sikring av grønnstruktur, § 1-14.5 Karbonrike arealer, § 1-14.6 Vannkvalitet og vassdrag, § 1-14.6.3 Bekkelukking, § 1-15 Landskap og natur, § 1-16 Terrenginngrep, massehåndtering i reguleringsplan og deponering av snø, Kapittel IV Grøntstruktur, Kapittel VII Bruk og vern av sjø og vassdrag, § 8-2 Soner med særlig angitt hensyn og § 8-3 Hensynssoner som er båndlagt.

---

<sup>3</sup> [Temakart grønnstruktur, Lørenskog kommune](#), Kommuneplan 2014-2025

FNF Akershus ønsker imidlertid at setningen "**tiltak i LNF-områder skal alltid ha reguleringsplan, og det skal alltid gjennomføres kartlegginger av biologisk mangfold og viktige naturtyper**" inkluderes i relevant bestemmelse (f.eks. i § 1-15.2 Vern av naturkvaliteter).

Videre ønsker vi at kommunen inkluderer en bestemmelse om ivaretagelse av store trær under § 1-9 Grønnstruktur. For eksempel: «Ved søknad om tiltak iht. pbl. §§ 20-1 og 20-2, skal det dokumenteres at store trær og annen verdifull vegetasjon bevares og gis gode vekstforhold og at det avsettes tilstrekkelig plass til rotsystem og krone. Ved søknad iht. pbl §§ 20-1 og 20-2 skal det ved innsendelse av søknad redegjøres for hvordan store trær eller annen verdifull vegetasjon er ivaretatt. Dersom større trær fjernes eller skades, i strid med gitt tillatelse eller godkjent reguleringsplan, kan kommunen kreve satt opp fullverdige erstatningstrær. Jf. ellers pbl. § 32-3. Det samme gjelder for allébeplantning eller enkeltstående trær som er regulert for bevaring innenfor arealformålet trafikkområde eller annet formål langs veiene, jf. pbl. § 32-3.»

**Vi ønsker at følgende retningslinje til § 1-9. 1 Generelt om grønnstruktur, løftes opp som bestemmelse:**

«Tilgang til grønnstruktur **skal** dokumenteres i reguleringsplan. Samtlige av kommunens tettbygde områder skal være dekket av planmessig sikrete grønnstrukturarealer. Det **skal** være grønnstrukturareal, fremfor alt park eller friområde, innen gangavstand langs offentlig vei.

1. Grønnstrukturareal/ Park/ Friområde på minimum 2-10 daa innenfor 250 m gangavstand fra boligen.
2. Grønnstrukturareal/ Park/ Friområde på minimum 10-50 daa innenfor 500 m gangavstand fra boligen.
3. Grønnstrukturareal/ Park/ Friområde på minimum 50- 100 daa innenfor 1000 m fra boligen.

Ved tiltak som omfatter 20 000 m<sup>2</sup> BRA eller mer, eller i områder hvor det gjennom parallelle utviklingsprosjekter planlegges utbygging av totalt 20 000 m<sup>2</sup> BRA eller mer, skal det ved de enkelte tiltak dokumenteres hvordan minimumskrav / gangavstand følges opp.»

**Vi ønsker at følgende retningslinjer til § 1-9.2 Sikring av grønnstruktur, løftes opp som bestemmelse:** «Forbindelseslinjer i landskapet for biologisk mangfold skal ivaretas som grønne korridorer. Ved fjerning av trær og grønnstruktur i sårbare perioder for vilt, f.eks. hekketid, skal det kunne dokumenteres at eiendommens miljøverdier er kjent og hvordan disse blir ivaretatt.» og «Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger (slik som eksisterende våtmarker og naturlige bekker eller nye grønne tak og vegger, kunstige bekker og basseng mv.) **skal** vurderes. Dersom andre løsninger velges, skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort.»

**Vi ønsker at følgende retningslinje til § 1-14.5 Karbonrike arealer, løftes opp som bestemmelse:** «Fjerning av skog **skal** kun gjøres dersom det er tungtveiende grunner for dette. Utbygging må da skje på en måte som minimerer omfanget av avskogingen. Avskoging er nedhogging og/eller brenning av naturlig skog i et slikt omfang at naturlig gjenvekst reduseres eller opphører.»

## Arealinnspill

FNF Akershus har sett gjennom innkomne arealinnspill for endringer i kommuneplanen. Under følger kommentarer på relevante endringer for naturverdier og friluftsimteresser.

**Nr. 75: Endring fra LNF til snødeponi på Skulerud Borgelveien** – kommunen tilrår arealbruksendring.

Vi mener at naturmangfold og friluftsliv må utredes grundig ved en reguleringsplanprosess. Fare for avrenning fra smeltevann må følges opp. Vi mener at det må foretas undersøkelser i henhold til gjeldende regelverk og tilrettelegges for renseløsninger, som sikrer minimalt med utslipp av forurensede stoffer. Vi anbefaler også kommunen å undersøke muligheten for avbøtende tiltak. Videre ber vi kommunen se på områder for snødeponier i et helhetlig perspektiv for å finne de beste plasseringene for dette i kommunen.

**Nr. 81: Endring fra LNF til idrettsanlegg på Hvalstjern Skistadion** – kommunen tilrår arealbruksendring.

Vi mener at naturmangfold og friluftsliv må utredes videre i en reguleringsplanprosess. Vi mener at det må foretas vannmålinger i Hvaltjern og området rundt for å sikre mot utslipp av forurensende stoffer. Overvannet må renses og anlegget knyttes til ledningsnett fra Heia. Vi anbefaler kommunen å undersøke muligheten for avbøtende tiltak. Dette bør gjennomføres i tett samarbeid med både idretts-, natur- og friluftslivsorganisasjoner for å forhindre konflikter og komme fram til løsninger som alle kan leve med. «Stripa» i nord mellom nåværende regulert område og Hvaltjern bør forbli LNF-område, likeledes området mellom skogsbilveien og Hvaltjern. Det må sikres at allmennheten ikke stenges ute fra området, men at det legges opp til løyper som kan brukes av alle. Hvaltjern er et statlig sikret friluftsområde og er svært viktig for befolkningen både sommer og vinter.

**Innspill nr. 116: Endring fra LNF til barnehage på Magasintomta** – kommunen tilrår arealbruksendring.

Vi mener at naturmangfold må utredes videre i en reguleringsplanprosess. Det er viktig å beholde store grøntarealer rundt barnehagen da områdene kan brukes som læringsarena<sup>4</sup>.

**Innspill nr. 118. Endring fra LNF til snødeponi ved Lindeberg stasjon** – kommunen tilrår arealbruksendring

**Vi mener kommunen bør avvise dette arealinnsillet.** Vi ber kommunen se på områder for snødeponier i et helhetlig perspektiv for å finne de beste plasseringene for dette i hele kommunen. Hvis innspillet allikevel videreføres, mener vi at naturmangfold må utredes grundig i en reguleringsplanprosess. Fare for avrenning fra smeltevann må følges opp. Vi mener at det må tas vannprøver i henhold til gjeldende regelverk og tilrettelegges for renseløsninger, som sikrer minimalt med utslipp av forurensede stoffer. Vi anbefaler også kommunen å undersøke muligheten for andre avbøtende tiltak.

**FNF Akershus støtter kommuneadministrasjonens forslag om at følgende arealinnsill ikke tilrås basert på den negative påvirkningen forslagene har på natur og friluftslivsverdier:**

- **Innspill nr. 31: Endring fra grønnstruktur til bolig Åsenhagen**
- **Innspill nr. 80: Endring fra LNF til næring på Krogstad næringspark**  
FNF har tidligere uttalt seg negativt til Krogstad næringspark (reguleringsendringer) basert på de negative effektene på natur og friluftsliv<sup>5</sup>. Området har større friluftslivsverdier enn det som beskrives i KU-en til arealdelen.
- **Innspill nr. 82: Endring fra LNF til næring på Heia**  
Vi er helt enige i at nedbygging av det store arealet som fører til avskoging og ødelagt

<sup>4</sup> [Naturvakt som tiltak i bruk av naturen som læringsarena](#), Norsk Friluftsliv

<sup>5</sup> [Uttalelse til Reguleringsendring av Krogstad miljøpark fra FNF](#), 1. april 2022

myrområde gir høyt klimagassutslipp og at konsekvensene for naturmiljø kan være mye større pga. lite kartlegging.

- **Innspill nr. 83: Endring fra LNF til bolig - Løkenåsen Horisont**

Så store naturområder med myr, stier og lite kartlagt natur må ikke bygges ned når det er stort nok boligpotensial i andre deler av kommunen.

- **Innspill nr. 85: Endring fra LNF til bolig på Løkenåsen**

Store naturområder med stier, lite kartlagt natur og nærhet til myr må ikke bygges ned når det er stort nok boligpotensial i andre deler av kommunen.

- **Innspill nr. 97: Endring fra LNF og bruk og vern av sjø og vassdrag til småbåthavn på Tingstad**

Nordre Øyeren er et svært artsrikt naturreservat. Foreslått område er heller ikke kartlagt for naturverdier.

## Arealbruken må avklares gjennom planprosesser

Til slutt ber vi Lillestrøm kommune sørge for at arealbruken blir avklart gjennom planprosesser, og at dispensasjonspraksis ikke forringer dette. En kommune som gjør mange unntak fra vedtatte langtidsplaner, har manglede styring på arealbruken. Når lokalpolitikere behandler søknader om dispensasjon, får de mindre informasjon om konsekvensene av utbyggingen. Det er også mye vanskeligere for frivilligheten å følge med. Kommunen bør etterstrebe null dispensasjoner fra plan.

Vennlig hilsen

**Forum for natur og friluftsliv Akershus**

Maria Rundhaugen Tesaker

Koordinator

FNF Akershus